

Taide kielen oppimisen ja kotouttamisen tukena

Motivaatiolla on tunnetusti keskeinen rooli kielen oppimisessa. Oppilas tulee mielellään oppitunneille ja on motivoitunut uuden oppimiseen, kun oppimistilanne on rento ja mukaansa tempaava ja oppimisen voi liittää omakohtaisiin kokemuksiin. Keskustelevassa ilmapiirissä oppilaat auttavat toisiaan oppimaan uutta yhteistyössä opettajan kanssa.

Näihin lähtökohtiin pohjaa myös ERASMUS+ -projekti *Language and literacy learning through art* (LALI), jossa luku- ja kirjoitustaidon oppiminen sekä kielen ja kulttuurin oppiminen yhdistyvät museossa ja luokahuoneessa tapahtuvissa oppimistilanteissa. Marraskuussa 2017 alkanut projekti toteutetaan usean maan yhteistyönä, joilla kaikilla on oma roolinsa oppimateriaalin laatimisessa ja koulutusten toteuttamisessa. Turun yliopiston lisäksi projektiin osallistuu Sopronin yliopisto Unkarissa. Muut partnerimaiden osallistujat ovat kolmannen sektorin toimijoita, joilla on kokemusta erilaisista kotouttamistoimista omissa maissaan: *Élan Interculturel* (projektin koordinointi) ja *De l'Art et D'autre* Ranskassa sekä *Stand 129* (Caritas) Itävallassa. Turun yliopiston kieli- ja käännöstieteiden laitos vastaa projektin koordinoinnista Suomessa.

Uudella kurssilla opitaan suomea taiteen avulla

LALI:n yhtenä keskeisenä tavoitteena on kehittää menetelmiä, joilla kielen ja kulttuurin oppimista helpotetaan ottamalla käyttöön taiteesta tuttuja keinoja. Kohderyhmänä ovat pääasiassa aikuiset maahanmuuttajat, joille opetetaan paikallista kieltä taiteen avulla.

LALI:n kielenoppimismenetelmää sovelletaan parhaillaan syyskuun puolessa välissä aloitetulla uudenaikaisella kotouttamista edesauttavalla suomen kielen ja kulttuurin kurssilla, joka järjestetään Turussa Varissuolla sijaitsevan Yhdessä-yhdistys ry:n tiloissa. Opetus on niin sanottua hybridiovetusta, jossa yhdistyvät luokahuonetilanteet (formaali oppiminen), museokäynnit (non-formaali oppiminen) ja koulun ulkopuolella omaehtoisesti tapahtuva oppiminen (informaali oppiminen). Luokahuone-opetuksen lisäksi kurssille osallistujat pääsevät siis vierailemaan Turun taidemuseossa.

Kurssin opettajina toimivat projektiharjoittelijat **Noora Hämäläinen**, joka on erikoistunut suomen kielen (S2) opettamiseen maahanmuuttajille, ja **Ida Martikainen**, joka on taidehistorian opiskelija ja tekee tällä hetkellä opettajan pedagogisia opintoja Turun normaalikoulussa.

Kurssille osallistuu noin 15 hengen ryhmä eritasoisia suomen oppijoita. On tavallista, että tällaisilla kursseilla oppilaiden suomen kielen taito vaihtelee: se ei kuitenkaan ole este oppimiselle, vaan opetustilannetta rikastuttava yksityiskohta. Edistyneemmät oppilaat voivat tukea aloittelevia oppijoita, ja kielitaito karttuu yhteistyössä harjoituksia tekemällä. Paikalla on myös Turun kaupungin ulkomaalaistoimiston omakielisiä ohjaajia, jotka tukevat tarvittaessa aloittelevia oppijoita heidän omalla äidinkielellään.

LALI-projektista monenlaista tukea kotouttamiseen ja paikalliskielen ja -kulttuurin opetukseen

Paikalliskielen opetuksen lisäksi LALI-projekti tuottaa verkkomateriaaleja opettajien, kouluttajien ja muiden ammattilaisten käyttöön ja kyseessä olevien kohderyhmien integraation tueksi. Projektin lopputuloksena on siis vapaasti verkossa saatavilla oleva monipuolinen opetuspaketti neljällä eri kielellä: suomeksi, englanniksi, ranskaksi ja saksaksi.

[LALI-projektin verkkosivuille](#) koottavasta opetuspaketista on jo saatavilla englanninkielinen käsikirja, joka esittelee LALI-opetusmenetelmän teoreettisen taustan. Käännökset käsikirjasta ovat myös tulossa lähiaikoina saataville verkkosivuille.

Käsikirjan lisäksi parhaillaan on valmisteilla opettajille vapaasti hyödynnettävissä oleva tehtäväpankki, joka tarjoaa ideoita taiteen yhdistämiseksi kielen ja kulttuurin opetukseen. Digitaalisten taitojen kehittymisen tueksi LALI kehittää myös Art App -mobiilisovellusta, jota oppilaat voivat hyödyntää sekä opetuksen ohessa että vapaa-ajallaan sanaston ja rakenteiden harjoitteluun taideteosten avulla. Art App -sovelluksen tekemisestä vastaa Sopronin yliopiston informaatioteknologian laitos, ja Turun yliopiston IT-palvelut tarjoaa palvelintilaa sovelluksen käyttöön.

Projektipartnereiden kansainvälisen yhteistyön lisäksi LALI tekee tiivistä yhteistyötä Turussa useiden eri tahojen kanssa. Kurssin vetäjien lisäksi mukana on Turun yliopiston opiskelijoita sekä kieli- ja käännöstieteiden laitokselta (oppimateriaalien kääntäminen) että historian, kulttuurin ja taiteiden tutkimuksen laitokselta (opettaminen). **Päivi Talvinen** Turun kaupungin Ulkomaalaisyksiköstä on ollut keskeinen yhteyshenkilömme kurseja järjestettäessä, ja kurssien osana järjestettävät museovierailut Turun taidemuseoon on koordinoitu museolehtori **Elli Liipon** kanssa.

LALI-projekti ei ole kuitenkaan ensimmäinen hanke, jonka aikana Turun museot ja kaupunki ovat olleet järjestämässä tapahtumia maahanmuuttajille: esimerkiksi syksyllä 2016 nuoret turvapaikanhakijat vierailivat Aboa Vetus & Ars Nova -museossa osana kansallista Turvapaikkana museo -hanketta, ja Turun kaupunki on järjestänyt kaupungissa asuville maahanmuuttajille Suomi tutuksi -päiviä, joiden tavoitteena on tutustuttaa maahanmuuttajat suomalaiseen kulttuuriin ja jokapäiväiseen elämään.

Projekti on herättänyt kiinnostusta myös Turun ulkopuolella: LALI on esitellyt toimintaansa muun muassa Tampereen kaupungin Kulttuuri- ja taideyksikölle sekä Turun yliopistolla järjestetyn SANORD Partner dayn puitteissa afrikkalaisille vieraille. Teemme mielellämme yhteistyötä myös muiden kiinnostuneiden tahojen kanssa.

Syystalvella 2019 järjestämme opettajille ja muille maahanmuuttajien opetuksen parissa työskenteleville kaksi koulutustilaisuutta, joissa esittelemme LALI-opetusmenetelmää, opetuksessa esille tulleita haasteita sekä LALI:n kehittämää videoarviointityökalua.

Maarit Mutta

Kirjoittaja on Turun yliopiston kieli- ja käännöstieteiden laitoksen ranskan kielen yliopiston lehtori sekä LALI-projektin koordinoija Suomessa.

Pauliina Peltonen

*Kirjoittaja on Turun yliopiston kieli- ja käännöstieteiden laitoksen englannin kielen
tohtorikoulutettava sekä projektitutkija LALI-projektissa.*